

TAITEILIJAN ESITTELY - KIBA LUMBERG

Kiba Lumberg (s. 1956) on kuvataiteilija ja kirjailija, ja paljon muutakin: tanssija, performanssitaiteilija, gallerianpitäjä, kuraattori ja ihmisoikeusaktivisti. Välineeksi valikoituu se, joka kulloinkin sopii ilmaistavaan asiaan. Tähän Naistutkimus-lehden numeroon valituista töistä *Lemmitty* oli vähällä lähteä jo roskiin. – Hyvä ettei mennyt, sanoo Kiba. Teokset *Tällaistakin 1 ja 2* ottavat ottaa kantaa mustalaisnaisten asemaan taiteilijoina. Taide kulkee kuitenkin aina omia teitään, vaikka taiteen institutionaalinen kenttä olisi ahdas.

Keväällä 2013 Kiba kuratoi kahdeksan eurooppalaisen romaninaistaiteilijan näyttelyn Työväenmuseo Werstaalle Tampereella yhdessä Kaarina Majanderin ja Werstaan Ulla Jaskarin kanssa. Vaikka Kiballa on paljon kritisoitavaa taideinstituutioita kohtaan, Wersta saa häneltä kiitosta. Isommat museot tai helsinkiläiset galleriat eivät idealle lämmenneet. Kiba Lumberg tulkitsee asiaa niin, että vähemmistöjen taide kiinnostaa ja myy kyllä, mutta ei vähemmistötaiteilijoiden itsensä tarjoamana.

Kiban unelma on saada näyttely kiertämään Euroopassa ja saada samalla taiteilijat kohtaamaan työpajoissa. Tällä hetkellä jatkosta ei ole tietoa. Mitään vastaavaa ei ole koskaan tehty, ja unelman eteen kannattaa siksi tehdä töitä.

Syksyllä 2013 esitettiin Helsingissä puolestaan Kiban tv-käsikirjoitukseen perustuvaa musiikinäytelmää *Tumma ja hehkuva veri*. Sen ohjasi ja dramatisoi Sanna Paula Mäkelä, ja idea syntyi kun ohjaaja ja kirjailija tapasivat näyttelyn avajaisissa. Pohjana sille oli 1997–1998 televisiossa esitetyn sarjan käsikirjoitus. Näytelmä kertoi nyt alkuperäistä sarjaa enemmän naisen yksilöllistä naisen kasvutarinaa ja käsitteli sananvapautta ja ihmisyyden arvoa – sekä romani- että valtakulttuurissa. Kiba ajatteleekin, ettei hän taiteessaan prosessoivain romaninaisia, vaan ylipäänsä naisten ja tyttölasten asemaa.

– Valtaväestön suomalaiset naiset kuvittelevat, että heillä on hyvä asema. Kiba nauhrauttaa ja kertoo: – Mun luonteen omaavan on kuitenkin vähän hankala puhua heille naisten asemasta ilman että he suuttuvat.

Nuoret ja heteronaiset hermostuvat enemmän, lähempänä viisikymppistä naiset kuitenkin alkavat ymmärtää ja huomata miten naisille puhutaan ja miten naiset puhuvat keskenään.

Kiba on opiskellut Taideteollisessa korkeakoulussa Helsingin konservatoriossa. Hänellä on ollut lukuisia näyttelyitä ja hän kuuluu taidemaalariliittoon, näytelmäkirjailijaliittoon ja Helsingin taiteilijaseuraan. Romanitytön tarinan kertovan *Memesa*-trilogian (2004, 2006, 2008) lisäksi Kiba on julkaissut lastenkirjoja ja sarjakuvia.

Kuva: Miina Alajärvi

Teksti: Jaana Vuori.

Kiba Lumberg